RASPOETIN

RUSSISCHE ONTHULLINGEN door Herman Theodor von Zancka. Geautoriseerde vertaling van Mevrouw D. Logeman—Van der Willigen

(Slot.)

Ik ontsnapte en prees mijzelf gelukkig dat ik nooit zaken met mijn brief had trachten te doen. Als die niet gevonden is, ligt die nog op een plaats in de katholieke kerk, die moeilijk te vinden is.

Het schijnt misschien vreemd dat M. gearresteerd werd en generaal L. vrij rond bleef loopen. Dat komt omdat de Russische politie, die over de wet waakt, geen eensgezinde organisatie is, die werkt onder één enkele controleerende en surveilleerende autoriteit.

De minister van binnenlandsche zaken is de hoogste chef der politie, maar het is volstrekt niet zeker dat wat hij wil ook dat is wat zijn adjunct wil, en dan krijgt hij toch niet gedaan wat hij wil. Want in dit rijk, dat bijna overdreven groot is, is er geen mogelijkheid om te controleeren wat er gebeurt. Het eenige wat de minister doen kan is de rapporten gelooven, die hij in ontvangst neemt, maar niets verhindert zijn adjunct om hem een rapport voor te leggen, volgens welk de een of ander gearresteerd is, die in werkelijkheid nog op vrije voeten rondloopt. De minister kan toch niet in de gevangenis gaan kijken of het wel waar is. En de ambtenaren vragen heelemaal niet naar het belang van den Staat, zij zijn er alleen maar op uit om hun eigen belangen na te streven en om zich te verrijken.

En zelfs al hebben de minister en zijn adjunct nu dezelfde opinie, dan is het nog niet zeker dat zij hun zin krijgen. Want het ontelbare leger van inferieuren, dat de uitvoering in handen heeft, heeft allerlei gaatjes om zich in te verstoppen. Daarbij komt nog de volkomen onverantwoordelijke Ohrana, de lijfwacht van den vorst zelf, die onder den minister moest staan, maar in werkelijkheid een even volkomen zelfstandige organisatie is als Tammany Hall in Amerika. En zelfs deze organisatie is geen eensgezind werktuig, want leden maken er deel van uit wier belangen volkomen met elkaar in strijd zijn. En deze verschillende elementen beschikken over dit gevaarlijke en vreeselijke wapen! Discipline ligt niet in den aard der Russen. De Rus kruipt voor zijn superieuren, maar kent geen discipline.

Daardoor is het gouvernement en vooral de politie zoo verrot. Ik heb gehoord dat men er over denkt om de politie in Rusland te réorganiseeren, zoodat er op iedere vierhonderd inwoners één politie-agent zal wezen, wat een half millioen politie-agenten zou beteekenen! Ik moest er heusch om lachen, maar tevens ontsnapte mij een zucht: Arm land!

Hiermee eindig ik deze verspreide herinneringen uit mijn tijd als agent in dienst van de Russische politie.

Toen ik eindelijk, na allerlei avonturen, in Stockholm aankwam, — ik passeerde de grens zonder de wachten te moeten omkoopen, die mij niet verstonden, toen ik hun geld wilde geven — bezat ik tengevolge der lage koers van de roebel niet meer dan drie duizend kronen. Maar op mijn valschen pas kwam ik goed en wel in Amerika en ik dacht dus niet verder over geld.

Mijn herinneringen zijn ongeschoold en onsamenhangend neergeschreven, zal de lezer zeggen. Ik ben dan ook geen schrijver en heb eenvoudig neergeschreven wat ik mij herinner, opdat 't vooral niet den schijn zal hebben van 'n letterkundig product, bijv. van een roman.

De lezer heeft er misschien een zwak denkbeeld door verkregen van wat er achter de officieele coulissen in Rusland voorvalt. Misschien lijkt veel er van wat al te fantastisch, menigmaal is het dan ook ongelooflijk, maar de techniek van het spionnagewezen is nu eenmaal zóó en de lezer kan overtuigd zijn dat de oppervlakte veel wonderbare zaken verbergt en dat indien zij, die zelf aan het intrigenspel deelnemen en niet als ik, maar even achter het scherm kijken, hun mémoires zouden schrijven, men dingen zou hooren die alles wat ik verteld heb, nog ver overtreffen. En als de geheime archieven der politie geopend werden, — dan zou Europa heel wat te lezen krijgen.

Wat ongelooflijk is in een welgeordende en gecivili-seerde maatschappij, is in Rusland heel natuurlijk, omdat er zoo'n buitengewoon gunstig terrein is voor al de stoutmoedige, avontuurlijke wezens, van wie ik er een geweest ben. —

REISBRIEVEN

DOOR ARNE GARBORG

Geautoriseerde vertaling door PROF. DR. H. LOGEMAN.

I. Te Laat.

(Van mijn eerste tocht naar Parijs.)

Eigelik was 't Victor Hugo die van alles de schuld droeg.

Hij stierf acht dagen te laat. En ik moest en zou zijn begrafenis zien. Hoè ik daarna weer thuis zou komen, wist ik per slot van rekening niet, maar ik dacht zo als ik in zoo'n geval altijd denk: dat komt wel in orde en ik deed wat ik in zoo'n geval altijd doe: violen laten zorgen!

De begrafenis zag ik en die was prachtig. Zo mooi als van geen koning. Of geen keizer. En hij was maar een dichter. Een van hen wie 't Noorse Storting een stipendium van 1600 kronen — *geweigerd* zou hebben! Maar in Frankrijk denken ze: die man strekt ons land tot eer, dan zullen wij hem ook eren. En daarom gaven ze hem een plaats in 't Pantheon.

Ja,— toen moest ik dus naar huis. De zelfde avond, om 10.45. Het was hoog tijd. Thuis was er nog veel te doen en ik had meer geld gebruikt dan ik eigelik had. Het was zelfs de vraag of ik wel genoeg had voor de thuisreis, maar enfin, dat zou wel gaan. Zo nodig kon ik altijd nog telegraferen. Ik had een goede vriend in Kristiania op wie ik rekenen kon. Ik was overtuigd dat hij bij 't eerste woord geld zou sturen en ik had hem al te voren geschreven dat hij dadelik geld naar Antwerpen moest sturen zodra ik telegrafeerde, want ik wou over Antwerpen terug.

Dus nu maar er van door. Maar in Parijs is 't niet makkelik klaar te komen, ik kwam altans niet klaar. Ten minste die dag niet.

De volgende dag was er een trein 's morgens om tien uur; maar ik rekende uit dat dit te vroeg was. Maar er ging ook een om drie uur ongeveer, en dat paste mij beter. Daarmee zou ik dus reizen.

Ik sliep 's morgens lekker uit en deed alle op mijn gemak. Ik had niets meer te doen en dacht: tot drie uur is nog heel lang. Dat meende ik mij zo te herinneren van uit Noorwegen. En als ik een rijtuig nam zou ik wel gauw aan het station zijn. Dat was óók een herinnering aan mijn eigen land.

Maar in Parijs is een uur erg kort en zijn de wegen lang. Vóór ik er nog aan dacht was 't al over tweeën. En toen zag ik pas dat ik nog wat te doen had. 't Is eigenaardig maar ik kom nooit klaar voor 't iets te laat is. Maar dan zet meneer er ook vaart achter, zie je en dan heb ik zoo'n eeuwige haast dat alles verkeerd gaat en in 't honderd loopt. En dan begin ik te zweten en maak mij boos en dan raak ik helemaal in de war. Brr! Ik kan maar niet begrijpen waar dat goed voor is; ik heb één troost: ik ken iemand die nog erger is. En dat is een heel ding zolang je de ergste niet bent.

Toen ik eindelik warm en gejaagd in de vestibule stond met mijn valies en jas in de ene hand en nog een hoed in de andere, helemaal klaar en niets vergeten, begon ik te begrijpen dat de afstand van de Avenue des Ternes en de Gare du Nord langer is dan van mijn huis naar het station in Kristiania. Toen ik mij daar goed in gedacht had, begrijpt men wel dat ik benen maakte. En ik de straat op met al mijn boeltje om een rijtuig te krijgen. Daar stond er een. Maar één, maar dat was dan ook genoeg. „Koetsier, naar de Nord!" De koetsier schudde 't hoofd. Hij was niet vrij. Maar één enkel rijtuig en dat niet te krijgen. *Merci*!

Met ingehouden adem en uitpuilende ogen zwoegde ik de straat op in de gloeiende middagzon, — daar zou ik toch wel een rijtuig zien! En er kwamen er ook, 't een na 't ander. Maar ze waren geen van alle vrij. In 't ene zat een Monsieur die in de Figaro las, in 't ander een Madame die haar nieuwe hoed liet zien. Als ze allemaal maar op de Mookerhei zaten! Ik maar verder, zwetend als een paard. Boos en dood op en .. 't was bijna tijd. Daar stond een rijtuig. „Cocher! Gare du Nord, s'il vous plait!" En ik er in., Nee, Nee! riep hij: „ik ben besproken!" Dus ook al weer mis. Waarom sta je daar dan ook, jou lelike boef, dacht ik en vloog de straat weer op, niet bepaald in een vriendelike stemming. Hoe zou dat nog terecht komen? De zon gloeide en stak en er was geen eind aan de weg. En 't werd al later en later. Ik liep naar een rijtuig te turen alsof ik een gat in de muren wou kijken. Maar 't hielp alles niets, tot dat ik aan de Arc de Triomphe kwam.

Daar kreeg ik eindelik een rijtuig aant. Kalm rolde die de Boulevard Hausmann af, alsof er geen haast in de wereld was; ik keek op mijn horloge; nog net vijf minuten. En naar de Nord was 't misschien nog een half uur! Allez, allez, riep ik tegen de koetsier, hoewel ik wist dat 't toch niets meer gaf. Mijn enige hoop was dat mijn horloge vóór liep, maar dat deed dit heerlike kultuur-produkt nooit. Eerder 't tegenovergestelde. Het monster is lui — want „alle vee is als zijn heer"! — zo tussenbeide staat-ie liefst 's een tijdje stil en als-ie dan wat uitgerust is dan sukkelt ie weer een tijdje door. Daar ben ik al wat dikwijls 't slachtoffer van geweest. Nee, daar zag ik een van de stadsklokken, die zou mij tenminste de waarheid zeggen. 't Was werkelik te laat. Op dat zelfde ogenblik ging de trein naar Antwerpen. Ik zou zowat tien minuten te laat aan 't station komen. En zo gebeurde 't ook.

Toen zat er niets anders op dan tot 's avonds te wachten. Ik gaf mijn boeltje te bewaren in een café vlak bij 't station, dronk een lekker glas Duits bier dat goddelik smaakte na al dat gescharrel en slenterde een paar straten door om nog wat van Parijs te zien en om iets te eten te krijgen.

En toen ik daar zo rond liep vrij en luchtig en zorgeloos, toen kwam ik weer in goed humeur. Met Parijs had ik nu afgedaan. Alles was geordend, — mijn goed op 't station. Nu kon ik dus alles op mijn gemak afdoen. En dat deed ik dan ook: stopte mijn pijpje en vond dat de boel toch nog zo heel gek niet marcheerde.

Al mijn kennissen dachten natuurlik dat ik al héél ver weg was van Parijs; nu droomde niemand waar ik rondliep. En als ik de zaak nu ook goed bedacht, was ik weg. Hier liep alleen mijn geest. Ik had met Parijs niets meer te maken; alleen oppassen wanneer de haan kraaide. . . . en dan met duizelende vaart de vlakte over, naar 't noorden, door park en bos de zoele nacht in.

Erwas maar één ding dat mij vervolgde: als ik eens iemand tegenkwam die mij kende. Wat ging 't hun aan dat ik twee maal te laat was gekomen? Wat zouden ze mij voor de mal houden. Ik kende die lui!

Alles ging goed. Voor 't laatst nog eens de grote boulevard over, en mooi was die, zo mooi als ik hem nooit gevonden had. 't Is vreemd dat men nog dankbaarder is voor wat men zo op de koop toe krijgt. Want eigelik zag de boulevard er zeker niet anders dan anders uit. 't Waren diezelfde eindeloze brede reien mensen onder die zelfde eindeloze brede lanen en de zelfde stromen van rijtuigen en paarden langs de straat, altijd maar door, altijd maar meer voortdurend rustig over het gladde asfalt, zonder begin, zonder einde; en dan die prachtige winkels met al dat geschitter en zo rijk en smaakvol, en de cafés met al die spiegels en al dat goud en honderden gasten onder 't groen en de krantenjongens die steeds maar riepen waar ze zich maar konden draaien of keren: Les funérailles de Victor Hugo! Voilà la photographie de Victor Hugo! Voilà le testament de Victor Hugo! En de kiosken die bedekt waren met portretten van Victor Hugo, Victor Hugo in de laatste dagen, Victor Hugo in zijn jonge tijd, Victor Hugo levend en Victor Hugo dood; de stad was vol van Victor Hugo, voor een week minstens.

Tegen zes uur sloop ik de rue Richelieu in: daar was zulk een uitstekend eethuis. Zes gerechten en een halve fles wijn voor twee frank vijftig is niet min. Daar kon ik in de tuin zitten eten; ik liet een kopje vallen dat ik betalen moest. Toen naar een café op de boulevard voor een kop koffie en een sigaartje; daarna een eindje boven op een omnibus. Toen vond ik werkelijk dat ik het zo goed had als 't in deze wereld maar kon.

Om 10.45 ging de trein. En ik was er werkelik in!

Als een Noor op reis is denkt hij: je vindt altijd wel een boot naar Kristiania. Maar 't ongeluk wil dat hij die *niet* altijd vindt.

Van Havre naar Kristiania kun je eens in de veertien dagen komen. En van Antwerpen naar Kristiania ook eens om de twee weken. Maar nu was 't zo prachtig ingericht en zo fijn bedacht dat die boten zo ongeveer op de zelfde tijd gaan! Dus één week twee boten tussen Kristiania en dat deel van 't vasteland en de andere week geen één! En je bent bovendien niet zeker dat de boot op de vastgestelde dag gaat.

(Wordt vervolgd.)

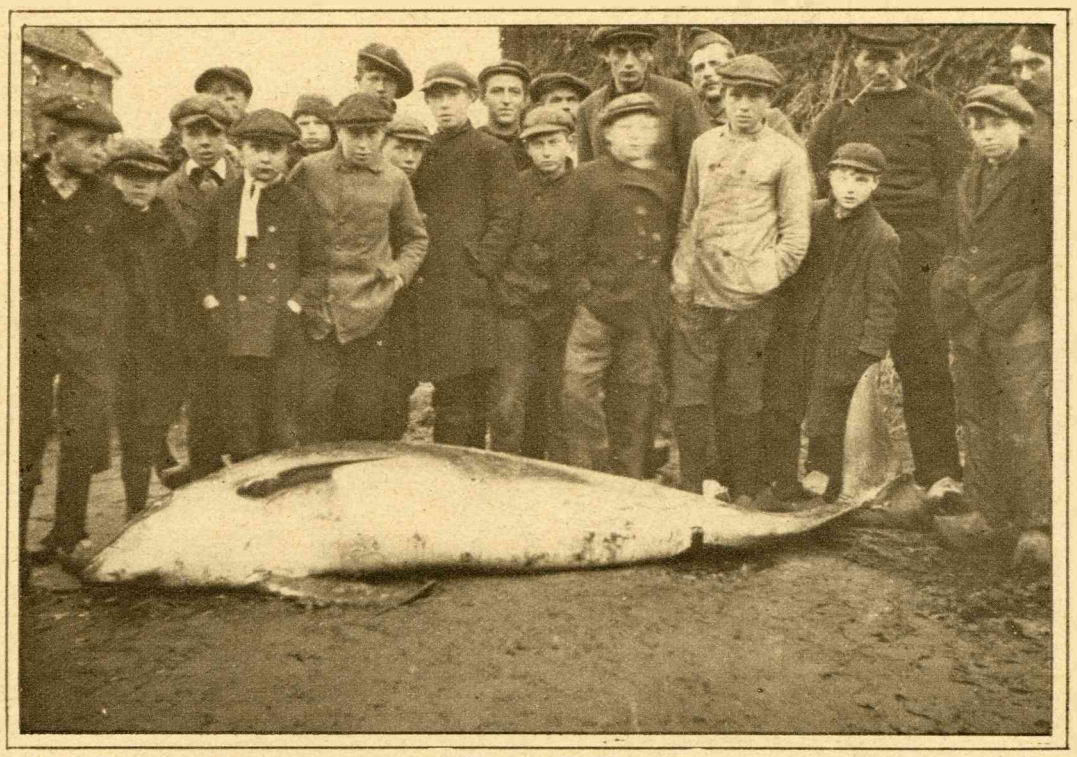

EEN VREEMDE GAST.

Verleden week spoelde aan het strand te Noordwijk a/Zee een levende dolfijn aan, die 2.75 M. lang was en ongeveer 300 pond woog. Vermoedelijk heeft het dier zich in het vuur van zijn jachtlust te dicht onder de kust gewaagd. Het bleef nog geruimen tijd in leven nadat het was aangespoeld. Het werd voor f 65.— aan het Museum voor Natuurlijke Historie te Leiden verkocht.